

LATVIJAS 50 GADU OKUPĀCIJAS MUZEJA FONDS

1997. gada oktobris, Nr. 4

APKĀRTRAKSTS

"OKUPĀCIJAS MUZEJA DARBS VELTĪTS
PIEMIŅAI, PATIESĪBAI, APSKAIDRĪBAI"

AKADEMIĶIS JĀNIS STRADIŅŠ

Veļu laikā

Kapu lauki ar debesīm saplūst,
gājputnos pārvēršas krustu rindas,
ar dzelzs zāli aizaug Golgatas ceļš.
Kad vējš pa to iet, skan važu šķinda.
Kur gan lai roka noliekt ziedu?

Piedodiet mums, ka neesam cienīgi
plūkt tik dārgi nopirktu brīvību.
Piedodiet mums mūsu īso atmiņu,
ka nēsājam līdzi klupsanas akmeņus.
Māsas un brāļi, mātes un tēvi,
piedodiet mūsu bailes un glēvumu...

Veļu laikā caur miglām blāvām,
tu ieraugi sapnī savus mīlos,
bet pamodies redzi - nav tur neviena,
vien rugaine asa pēc lielā plāvuma.
Pārvēršas gājputnos krustu rindas
un pieturas zīmes tevī saliek.
Un Dieva miers, kas augstāks par visu,
apņem zemi un tevī paliek...

Tik pilns ir novembris – Mirušo piemiņas diena, Lāčplēša diena, 18. novembris, un katram vēl arī citas – savu pārdomu dienas. Tik pilns ir novembris ar neatbildētiem un neatbildamiem jautājumiem. Tiem, kuri nepārnāca un bezvārda kapsētās guļ, logā iedegta svecīte kļūst par vienīgo piemiņas zīmi.

Anda Līce

1997. gada 14. jūnijs Rīgā

Godinot upuru piemiņu, veidojas jauna, kaut arī skumja, tomēr tautas un valsts pastāvēšanai vajadzīga tradīcija. Tās kopšana ir viens no Okupācijas muzeja uzdevumiem. Sadarbībā ar Latvijas politiski represēto apvienību un Nacionālo karavīru biedrību 14. jūnija diena arī šogad pulcināja ļaudis no visas Latvijas Piemiņas dievkalpojumā Torņakalna ev. lut. baznīcā. Tam sekoja piemiņas brīži Torņakalna stacijā un pie Brīvības pieminekļa. Okupācijas muzejā atklāja izstādes jaunāko posmu par Latvijas okupāciju no 1964. līdz 1982. gadam.

Aizvesto piemiņas ekumenisks dievkalpojums Rīgas Lutera baznīcā. Dievkalpojumā piedalās (no kreisās) Latvijas Baptistu draudžu brālības mācītājs E. Mažis, Romas Katoļu baznīcas pārvests A. Smelters, Latvijas ev. lut. baznīcas mācītājs J. Rubenis.

Dzīvība un brīvība bija nešķirami jēdzieni

Jau piekto reizi muzejs pārķīrsta 50 gadu okupācijas vēstures lappuses. Šīs vēstures nodaļa aptver laiku no 1964. gada līdz 1982. gadam. Tas sakrīt ar Leonīda Brežņeva valdīšanas laiku, tā pēdējo posmu apzīmē kā stagnācijas laiku. Okupācijas vara turpināja savu vardarbības politiku pret Latvijas tautu, latviešu valodu, kultūru un kultūrvidi. Latvija tika pārpludināta ar padomju krievvalodīgajiem iebraucējiem. Sabiedrību notrulināja, sovjetizēja. Neizpalika vardarbības. Nežēloja ne vecus vīrus, ne sievietes un netaupīja partijas biedrus, kuri uzdrīkstējās kritizēt Maskavas represijas pret rakstniekiem un disidentiem. 17 latviešu komunistu vēstule skaidri atklāja pārkrievošanas politiku un piesaistīja visas pasaules uzmanību Latvijai.

Valdošās aprindas un okupācijas cildinātāji baudīja nomenklatūras privilēģijas un veidoja tā saukto "jauno klasi (šķiru)".

Bet godprātīgi, nacionāli un demokrātiski noskaņoti kultūras darbinieki, literāti, mūziķi un citi uzturēja latvisku nepakļautības garu. Spītējot sistēmai, kas pastāvīgi mēģināja ierobežot viņu darbu un viņus pazemot, garīdznieki un viņu draudžu locekļi nepagura, nesamierinājās, bet darbojās: izdeva garīgu literatūru, palika uzticīgi Dievam. Tauta pulcējās Dziesmu svētkos, kultūras pasākumos un atcerējās tautas varoņus un okupācijas upurus: latvieši gāja pie Čakstes un Meierovica kapa, bet savās sirdīs paturēja tos tūkstošus, kuru kapi atradās Sibīrijā.

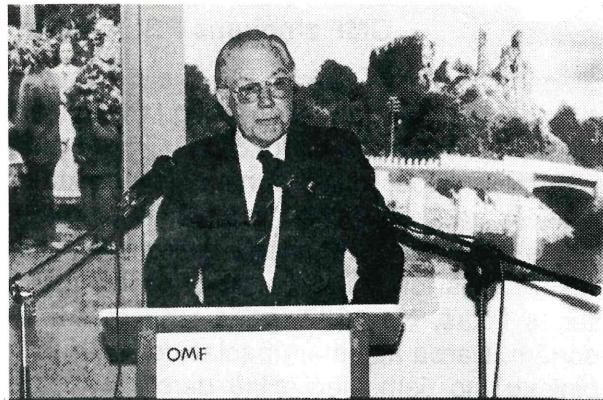
Jaunajā ekspozīcijā var gūt ieskatu arī par trimdu. Jāatceras, desmitā tautas daļa, terora spiesta, kara beigās atstāja Latviju. Trimda apzinājās savu pienākumu pret Latviju un palika uzticīga brīvai Latvijai. Patvēruma zemēs latvieši mēģināja ietekmēt sabiedrisko domu un valdības attieksmi pret okupēto Latviju.

Bet tikai latvieši Latvijā varēja garantēt tautas pastāvēšanu. Tā laika varoņiem-disidentiem dzīvība un brīvība bija nešķirami jēdzieni. Viņi nesamierinājās ar absurdo, netaisno un varmācīgo okupāciju. Viņi veidoja un iespaidoja latvisku domāšanu, latvisku garu un palīdzēja tautai šo laiku pārdzīvot un izdzīvot.

Latvijas 50 gadu okupācijas muzeja fonda padomes priekšsēža Pauja Lazdas runa izstādes jaunā posma atklāšanā.

Jaunā izstādes posma (1962 – 1982) atklāšana.

Pa labi: klātesošos uzrunā PBLA pārstāvis, LAAJ prezidija piekšēdis Bruno Krūmiņš.

Valsts prezidents Guntis Ulmanis ieraksta savu novēlējumu Okupācijas muzejam. Blakus viņam Okupācijas muzeja fonda padomes piekšēdis Paulis Lazda (priekšplānā).

Māsas Sarmīte Kleišmīte un Rita Kaupuša (dzim. Lasmanes) pie vītrīnā izstādītajām kleitījām, kādās viņas 1946. gadā atgriezās Latvijā no izsūtījuma Sibīrijā.

Jauno viesu grāmatu atverot...

„Viss pārdzīvotais un redzētais sāp, bet dara stiprus! Lai muzeja liktenis ir mūžīgās Latvijas liktenis! Sāpju dienā, jūnijā, 97. Jūsu Guntis Ulmanis“, tā jaunajā Viesu grāmatā ierakstīja Valsts prezidents. Ar laba vēlējumiem un rosinošām domām piepildītā pirmā Viesu grāmata dod mums spēku turpmākajam darbam un kļūst par sava veida laikmeta liecību.

Izraksti no jaunās Viesu grāmatas:

No šīs vietas mēs tomēr aizejam ar optimismu un ticību Latvijai. Neraugoties ne uz ko. Paldies, ka atgādiniet!

What a remarkable impact this museum has made on me. In my future work with the United States government, I will remember the struggles and hardships endured by the Latvian people.

Kas šo muzeju ir apmeklējis, vairs nevar turēt acis ciet uz pagātni.

Unikāls muzejs. Būtu vēlams, lai to apmeklē visi Nacionālo bruņoto spēku virsnieki, instruktori un jaunkareivji.

Overwhelming story. Never again.

Mūsu, latviešu uzdevums ir nemītīgi stāstīt pasaulei par visu pārdzīvoto! Nevis lai iemantotu līdzjūtību, bet arī lai viestu pārliecību par mūsu spējām izturēt.

Es war sehr gut für mich, diese Ausstellung anzusehen. Ich will Lettland kennen - und verstehenlernen und dieses Museum hat mir dabei geholfen. Liels paldies.

Šī posta un izpostīšanas vēsture jāredz un jāzina katram, kas dzīvo vai ciemojas Rīgā, ieskaitot visus diplomātiskos ciemiņus. Ľaunuma impērijas nāca, pagāja un var atkal nākt. Zinīgs cilvēks parasti ir arī apdomīgs cilvēks.

OMF ziņojums PBLA sēdei Rīgā 1997. gada 9. septembrī

1. Šī gada pavasarī sākās Latvijas 50 gadu okupācijas muzeja piektais pastāvēšanas gads. Jaunās ekspozīcijas atklāšanā š. g. 14. jūnijā atkal piedalījās valsts prezidents Guntis Ulmanis. Jaunais posms parāda okupācijas laiku no 1964. gada līdz 1982. gadam. Līdz ar to ir izmantota visa muzeja telpa, daļa jaunāko laiku eksponātu ir novietota rezerves kāpņu telpā. Daudzi iepriekšējo gadu eksponāti ir papildināti. Dagnijas Staško vadībā ļoti sekmīgi izveidota muzeja Izglītības programma ar mērķi palīdzēt un papildināt Latvijas vēstures mācīšanu visās Latvijas skolās. Muzeja fondus ik dienas papildina atsūtīti un atnesti vienreizēji dokumenti, fotogrāfijas un piemiņas lietas. No 1997. gada janvāra līdz augusta beigām saņemtas 5175 vienības no 450 personām. Darba apjomam paplašinoties, ir palielināts darbinieku skaits. Šobrīd muzejā strādā 19 darbinieku, no tiem pieci pilnu darba laiku, citi daļu darba laika. Šajā skaitā ir arī naktssargi, apkopēja un saimnieks, kuŗu atalgojumu šogad sedz valsts piešķirtie līdzekļi.

2. Pirma reizi OMF saņem Latvijas valsts financiālu atbalstu - Ls 15 000, ko 1997. gadā drīkstam izlietot tiešajiem muzeja ēkas uzturēšanas un nepieciešamo remontu izdevumiem. ļoti ceram, ka valsts šo atbalstu turpinās, kaut arī 1998. gada budžetā tas nav uzņemts.

3. No Sorosa fonda - Latvija konkursu kārtībā esam saņemuši atbalstu diviem projektiem:

- Vēsturisko liecību video krātuves izveidošanai saņemti Ls 8 000, no kā daļa ienākusi jau 1996. gada beigās, lai iegādātos video aparātūru, un šī gada pirmos septiņus mēnešus samaksāta apmēram puse no video projekta divu darbinieku atalgojuma. Projekta gaitā līdz šim ierakstītas 132 liecības, kas sastāda 300 stundas.
- Muzeja Izglītības programmas iesākšanai pirmo sešu mēnešu programmas izdevumu daļējai segšanai saņemti Ls 3500. Bez tam Izglītības programma saņēma \$2 500 sēklas naudu no PBLA un mērķa ziedojušus izglītības darbam galvenokārt no Daugavas Vanadžu organizācijas nodalām. (Skat. OM Izglītības programmas ziņojumu).

Abus projektus OMF paredz turpināt un cer darba apjomu paplašināt.

4. Pagājušā gada beigās Latviešu Fonds piešķīra \$10 000 archīva iekārtu iegādei.

5. OMF padomes loceklī (A. Feldmanis, P. Lazda, A. Līce, G. Michele, R. Pētersons, D. Staško u.c.) pēdējā gada laikā ir stāstījuši par OMF darbību sarīkojumos Anglijā, Vācijā, Austrālijā, ASV. Ir iegūts ļoti nozīmīgs atbalsts visās šajās zemēs. Klīvlandē ASV nodibināta OMF Atbalsta grupa, Austrālijā un Anglijā ir OMF pārstāvji, kas palīdz vākt ziedojušus un izplatīt informāciju. OMF informācijas un fotogrāfiju skates bija dziesmu svētkos Gotlandē un Klīvlandē.

6. ļoti nozīmīgi ir pieaudzis muzeja apmeklētāju skaits: 94. g. tas bija apm. 3500, 95. g. 4500, 96. g. 7000 un šajā gadā tikai līdz augusta beigām jau vairāk nekā 7215 (janvārī 127, februārī 156, martā 480, aprīlī 790, maijā 774, jūnijā 1340, jūlijā 1813, augustā 1862). Kā līdz šim, vairāk nekā puse ir ārzemnieki.

7. Regulāri divreiz gadā iznāk OMF apkātraksts ar pateicību visiem ziedotājiem, dažādiem rakstiem un fotogrāfijām. Nākošais izdevums būs oktobrī. Izglītības programma izdod savas IP ziņas.

8. Š. g. 12. augustā svinējām OMF pirmā izdevuma, grāmatiņas "Ar bērna acīm", tautā laišanas svētkus. Grāmatiņā vienpadsmītgadīgās Benitas Plezeres zīmējumi par gaļu ceļu turp un dzīvi izsūtījumā Omskas apgabalā no 1949. līdz 1956. gadam. Zīmējumus papildina pašas autores atmiņu stāstījums, kas kopā ar citiem paskaidrojumiem dots latviski un angļiski, lai grāmatiņa būtu piemērota arī ārzemniekiem.

9. Galvenā rūpe par Okupācijas muzeja ilggadīgu pastāvēšanu ir telpu jautājums. Šobrīd mums ir līgums ar Aizsardzības ministriju par pašreizējo telpu izmantošanu līdz š. g. beigām. Droši vien šo līgumu varēs atjaunot vēl vismaz vienu gadu, bet turpmākais muzeja ēkas liktenis ir cieši saistīts ar Rīga Domes plāniem par Rātslaukuma atjaunošanu, apkārtējo ēku pārbūvēm un nojaukšanu. Izsludinātā Rātslaukuma pārbūves konkursa termiņš ir š. g. novembris. Tātad gada beigās varam sagaidīt Rīgas Domes lēmumu. Mūsu muzeja ēka netraucē Melngalvju nama rekonstrukciju, kuŗu Rīgas Dome turpina.

Okupācijas muzeja fonda nākotnes plāni:

- Nākošajā vasarā pabeigt pamatekspozīciju, lai būtu parādīti visi piecdesmit okupācijas gadi.
- Iesākt okupācijas režīmos cietušo dokumentācijas datu bāzes izveidošanu, izmantojot šim nolūkam iegādātu datoru un intensīvu informācijas ievadīšanu.
- Turpināt izveidot bibliotēku ar grāmatām un dokumentiem par Latvijas vēsturi latviešu, angļu, krievu un vācu valodā. Ľoti labprāt pieņemam grāmatu ziedojuimus.
- Iegādāties TV - video iekārtu, lai muzeja apmeklētājiem būtu iespējams noskatīties filmas gan OMF sagatavotas, gan citas.
- Izveidot un iesākt līdzekļu vākšanas akciju Latvijā.
- Papildināt grāmatu galda piedāvātos izdevumus ar grāmatām angļu valodā.
- Izdot brošūras un grāmatas, izmantojot muzeja fondu materiālus.
- Iegādāties papildus sildītājus, lai aukstuma dēļ ziemā muzejs nebūtu jāslēdz.
- Veidot īslaicīgas un ceļojošas izstādes.

Mēs pateicamies visiem, kas mūs atbalstījuši gan materiāli, gan morāli.

OMF valdes priekšsēde Gundega Michele

1997. gada 27. un 28. jūnijā Rīgā notika Okupācijas muzeja fonda padomes sēde.

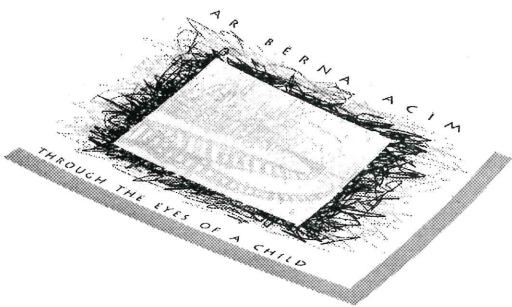
Par jaunajiem padomes locekļiem uzņēma Ilzi Knezinsku Schwartz, Egonu Piķeli, un Verneru Rūtenbergu.

Okupācijas muzeja fonda (OMF) padomes sēdes dalībnieki.

Pirmajā rindā no kreisās: Anna Zoldnere, Anda Līce, Brigitā Radziņa, Andris Kolbergs, Vaira Paegle, Gundega Michele (OMF valdes priekšsēde), Dagnija Staško. Otrajā rindā: Vija Muzikante, Rūsiņš Albertiņš, Valters Nollendorfs, Andrejs E. Feldmanis, Egons Piķelis, Ivars Muzikants, Rihards Pētersons, Gunārs Priedītis, Paulis Lazda (OMF padomes priekšsēdis), Leons G. Taivans. Sēdē nepiedalījās OMF padomes locekļi Biruta Abula un Aivars Staško.

Arī tai meitenei bija bērnība

Benita Plezere – Eglīte grāmatas tautā laišanas svētkos Okupācijas muzejā 12. augustā.

Viens no šīs vasaras spilgtākiem notikumiem muzeja dzīvē bija Benitas Plezeres-Eglītes grāmatas "Ar bērna acīm" iznākšana - vienpadsmītgadīgas meitenes Nitas zīmētais 1949. gada 25. marta izsūtījuma ceļš, dzīve Sibīrijā un tagad ar pieauguša cilvēka muti pievienotie paskaidrojumi.

Nita nekļuva nedz māksliniece, nedz skolotāja - pēc atgriešanās viņu neuzņēma Latvijas universitātē. 1949. gada 25. marts joprojām ir ar acīm nerēdzama lauzuma vieta ikviena Sibīriju izgājušā liktenī. Retais kļuva par to, par ko bija sapņojis. Neviens nejemas pareģot, kad mēs atlabsim no okupācijas nodarītā posta. Viens nu gan ir skaidrs - tas nevar notikt, aizmirstot pagātni.

Te nu viņa, šī pagātnē ir - 28 zīmējumos un skopā tekstā. Grāmatas lapas bez patētikas, skaļuma un naida uzrunā cilvēku. Šie zīmējumi saka - tu neesi vienīgais, kam tiek darīts pāri. Redzi, tai meitenei bērnībā arī nācās daudz rūgtuma pieredzēt. Bet arī viņai bija bērnība. Tu esi savā dzimtenē, savās mājās, bet viņai tas tika liegts. Un tomēr viņai laimējās - viņas ģimene atgriezās. Daudzas dzimtas tika iznīcinātas pilnīgi. Viņai laimējās, un tu tagad vari aplūkot to laiku it kā ar viņas acīm. Tā ir viņas liecība visai pasaulei. Latvijas tēls nekad nebūs pilnīgs bez šīm liecībām. Mēs nevienu pasaulē nepārliecīnāsim nedz par savām tiesībām, nedz pienākumiem, ja nenosauksim brīvības cenu un neparādīsim mūsu ceļu, ko svešinieku rokas sasējušas mezglos.

Benita Plezere atceras: „Tur mēs pirmoreiz pieredzējām kolhozus. Latvieši visi sāka dūšīgi strādāt, nezaga. Vietējie jau tur bija paraduši tā - aiziet, atnes maišeli ar graudiem, pēc tam atkal to nodzer. Latvieši sāka puķes dēstīt. Tas viss viņiem bija kā brīnums - kā tā jums tik skaisti aug un zied?” Kādas pēdas izsūtījuma vietās atstāja izsūtītie? Puķu sēklas un darba tikumu. Vismaz kādu laiku tur par to vēl runāja.

Vienu un to pašu īstenību bērni un pieaugušie redz atšķirīgi, un tas liek mums uzmanīties ar vispārinājumiem arī tad, ja runa ir par vistumšākajām lappusēm tautas vēsturē. Cik apbrīnojami vienkāršā valodā par to runā Nitas zīmējumi!

Viņa uzkāpa kalnā

Viņa - Melānija Vanaga. Kalns - šis gadsimts, kura pakājē tik daudz kritušo un salauzto. Ar izbrīnu un neticību uz viņu skatījās sevi neatradušie un sevi pazaudējušie.

Melānija bija sūtības cilvēks. Laika upē, kurā mēs parasti pazaudējam visus galus, viņa tos sataustīja un sēja kopā. Viņa paguva septījos biezos sējumos sapulcināt dvēseles, notikumus un vietas. Bet plauktos palika mapes ar vēl neuzrakstīto.

Kad Okupācijas muzejs sāka videoprojektu - represēto dzīves stāstu ierakstus, pirmo izvēlējāmies Melāniju Vanagu, jo viņa bija kļuvusi par tādu kā likteņu kopsaucēju. Pašlaik gan Latvijā, gan ārzemēs ir ierakstīti 134 cilvēku stāstījumi 300 stundu garumā, 2 stundas un 50 minūtes ekrānā runā un klusē Melānija. Turot plaukstu uz vienas no daudzajām piezīmju mapēm, viņa saka: "Šītā ir mazā vēsture, viņa nav mazsvarīgāka kā lielā vēsture. Man pašai neticas, ka es to visu esmu izdarījusi." Un vēl viņa saka: "Es neticu, ka cilvēks aiziet un aiz viņa nekas nepaliekt."

Kad Atmodas sākumā pirmo reizi devos pie viņas ciemos, domāju, kādas puķes viņai nest. Nopirku baltu tulpi. Viņa priecīgi teica: "Mana krāsa ir baltā." Arī ieraksta dienā viņai bija balta blūze mugurā un baltu matu vainags ap galvu. Jautāta, kāpēc viņa mirkļus raksta ar lielo burtu, viņa atbildēja: „Daži mirkļi ir tikpat lieli kā viss mūžs." Lai pierakstītu mirkļus, viņa atteicās no visa, bez kā cilvēks var iztikt, ja viņš apzinās savu uzdevumu. Viņa patiešām bija rakstāmais Dieva rokā un tāpēc arī spēja uzķapt kalnā.

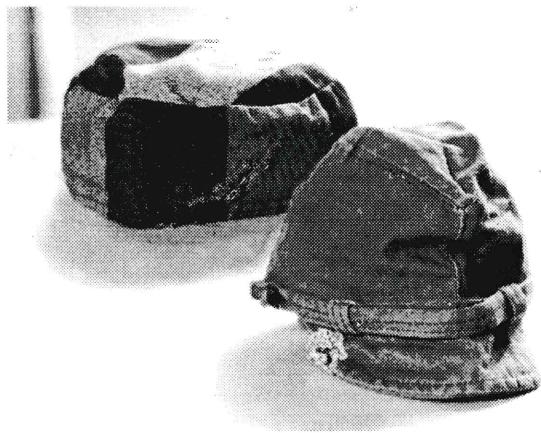
FONDU KOLEKCIJAS JAUNIEGUVUMI

Kāda dokumenta atgriešanās

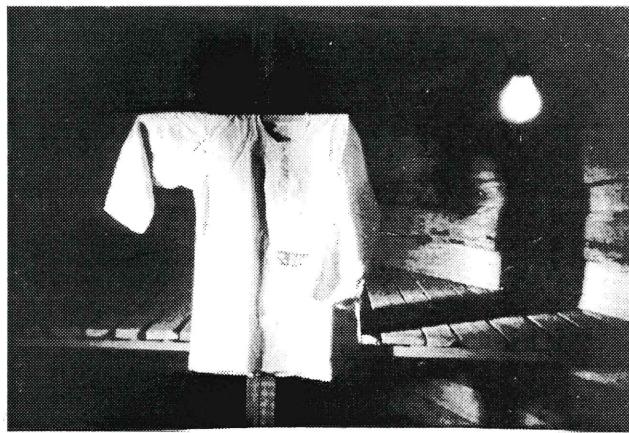
Šī gada 6.augustā Artūrs Pormals Okupācijas muzejam nodeva Eduarda Berklava 17 latviešu komunistu vēstuli, kura 1972.gadā nonāca viņpus dzelzs priekškara. Lūk, kā Pormala kungs atceras šo notikumu: „Tā kā uz Latviju braucu jau trešo reizi, tad zināju, ka ziedus nevar ievest, bet izvest var. Nopirku lielu rožu buķeti, aptinu ap kātiem vēstuli, bet ap to speciālu plastikāta maisīgu ar ūdeni. Domāju, ja mani noķers, cieši saspiedīšu ūdens maisīgu, un dokumenta saturu vairs neviens nevarēs lāga izlasīt. Turklat, kā gan es varu zināt, kas tie par papīriem, kuros man saiņo rozes!"

Atmiņas no skumju brīžiem

1953. gadā par dzimtenes nodevību un darbību nelegālā pretpadomju organizācijā ar brīvības atņemšanu uz 25 gadiem, tiesību zaudēšanu uz 5 gadiem un mantas konfiskāciju sodītais Apolinārijs Ulass /Plotkāns/ sodu izcieta Vorkutā un Mordovijā. Ikvienā brīvā brīdī viņš zīmēja apkārtnē redzēto. Nemaz jau tik daudz tur nebija ko redzēt - atkritumu kaste, galdīš, tējas kanna, radio pie kameras sienas, sava roka, kameras biedra kājas, čības, cepure. Bet tur bija arī grāmatas ar Džeka Londona, Rūdolfa Blaumaņa, Tarasa Sevčenko portretiem. Viņš tos pārzīmēja un uzrakstīja arī savu mīļāko skaņdarbu sarakstu, vismaz tādā veidā mēģinādams kaut uz brīdi būt garīgi brīvs.

Jāņa Mētras cepures no stingrā režīma nometnes Mordovijā. Ciemos atbraukušais brālis 1970. gadā tās slepus pārveda uz Latviju.

Arvīda Langenfelda kreks no Vorkutas spaidu darbu nometnes, kurā viņš bija ieslodzīts no 1952. līdz 1955. Gadam.

Nākotnes vēsturniekiem un vēstures arhīvam

Bijām pārsteigti par Sietlā dzīvojošā Vigo Raudas interesanto dāvinājumu muzejam. Viņš ir apsekojis krievu militārās bāzes Latvijā pēc tam, kad krievu armija tās atstāja. Divos braucenos 1994. un 1996. gadā viņam izdevās apskatīt 46 pamestās bāzes. Viņa kolekcijā ir apmēram 3000 krāsas un 1000 melnbalto uzņēmumu un apmēram 3 stundas gara videolente. Fonā skanot Štrausa valšiem un polkām, acu priekšā paveras postaža, ko aiz sevis atstāja aizejošā armija un ko turpināja postīt vietējie iedzīvotāji. Vigo Rauda uzskata, ka nav gudri pilnīgi izdzēst militārisma paliekas, pierādījumiem ir jāpaliek.

Ciešā rokrakstā

Kur ir latviešu saknes, kas ar tām izdarīts? Atbildes uz šiem jautājumiem sniedz atmiņu manuskripti, kuru likteņi arī ir aprakstīšanas vērti. Ar Nujorkas Daugavas Vanagu laipnu roku Okupācijas muzejā ir nonākušas dienasgrāmatas veidā uz dienu kalendāra lapām ciešā jo ciešā rokrakstā Eduarda Zariņa uzrakstītās atmiņas par savu dzimtu, sevi, dzīvi Latvijā un trimdā. "Lauku zēna dzīves ceļš" - tā savas atmiņas nosaucis Eduards Zariņš. Tur ir gan sarakste ar tuviniekiem, kas pirmoreiz izsūtīti 1941. gada 14. jūnijā, bet otrreiz 1951. gada 15. martā, gan ārzemju latviešu preses apskats, gan arī pašrocīgi uzrakstītais nekrologs. Apbrīnojama ir autora pacietība, lieliskā atmiņa un precīzitāte. Viņš pieredzēja pirmo padomju gadu, vācu okupāciju, atšķirtību no ģimenes. Šis arī ir viens no retajiem mūsu rīcībā esošajiem dokumentiem, kas parāda sniegto morālo un materiālo palīdzību izsūtītajiem. Lai varētu notikt sarakste un paciņu sūtīšana, bija jābūt ļoti uzmanīgiem vēstulēs. Var tikai nojaust, ko viņi cits citam gribēja pasacīt.

Daugavas Vanagu Centrālās valdes pārstāvja viesošanās

12. maijā Okupācijas muzejā ieradās Daugavas Vanagu Centrālās valdes pārstāvis Alfons Lindena kungs un DV CV pārstāvniecības Rīgā vadītājs Fricis Kursieša kungs. Viesi iepazinās ar ekspozīcijas jaunāko daļu, fondu kolekcijas jaunieguvumiem un preses pārstāvju klātbūtnē pasniedza DV Centrālās Valdes ziedojumu Okupācijas muzeja fondam. Viesošanās turpinājās Izglītības programmas telpās. Iesaistoties preses pārstāvjiem un radio žurnālistei Baibai Šābertei, sākās aizrautīga saruna par muzeja lomu skolu jaunatnes izglītošanā.

Augšējā attēlā no labās pusēs: Daugavas Vanagu Centrālās valdes pārstāvis Ādolfs Lindens, DV CV pārstāvniecības vadītājs Fricis Kursietis, izpilddirektore Anna Zoldnere, avizes „Nacionālā Neatkarība” žurnālists Gunārs Birkmanis, avizes „Brīvā Latvija” žurnāliste Irēna Lagzdiņa, fondu glabātāja Brigitā Radziņa un Izglītības programmas vadītāja Dagnija Staško.

Okupācijas muzejs
Strēlnieku laukumā 1
Rīga, LV 1050

1997. gada 19. jūnijā

REVĪZIJAS KOMISIJAS ZIŅOJUMS

1. Apstiprinātajos OMF statūtos paredzētā gadskārtējā dalībnieku pilnsapulce nav notikusi. Tādējā nav ievēlēta arī revīzijas komisija. Tās vietā OMF pagaidu padome par revidentiem uzaicināja Osvaldu Aizstrautu, Ojāru Celle un Annu Golubovsku izdarīt dokumentu revīziju.

2. Revīzijas komisija, atlases ceļā, pārbaudīja ienākumu un izdevumu grāmatas, algu sarakstu un nodokļu norēķinus; kā arī ienākumu un izdevumu kvītes ar attaisnojošiem dokumentiem saskaņā ar ierakstiem grāmatās. Izdevumu un ienākumu ieraksti saskārta ar attaisnojošiem dokumentiem. Dokumenti liecina, ka OMF 1996. gadā darbojies saskaņā ar OMF statūtos nospraustiem mērķiem un izmaksas atbilst šo mērķu realizēšanai. Nozīmīgi pārkāpumi grāmatvedības uzskaitē netika konstatēti.

Revidēja:

Osvalds Aizstrauts

Ojārs Celle

Anna Golubovska

Revīzijas komisijas ziņojuma noraksts

**Lielajā piemiņas un atmiņas uzturēšanas darbā
ikviens ir aicināts piedalīties ar to, kas viņam ir.
Paldies jums, kas atradāt veidu, kā dalīties mīlestībā!**

Paldies!

Vai arī par cilvēku var sacīt – mūsu jaunieguvums? Jā, var. No aprīļa līdz oktobrim muzejā bez atlīdzības strādāja Čikāgā dzīvojošā Ruta Jostsone. Viņai, svešumā uzaugušai, šī bija pirmā tik pamatīga saskarsme ar Latviju. Un viņa atzina, ka šeit pavadītais laiks ir būtiski mainījis viņas līdzšinējos priekšstatus un pieņēmumus gan par cilvēkiem, gan par parādībām. Izlasītās atmiņas, sarunas ar represētajiem un muzeja apmeklētājiem ļāva daudzas lietas ieraudzīt citā gaismā. Mums ar Rutu bija viegli un gaiši strādāt kopā. Viegli un gaiši ir tad, kad tev blakus stāv godīgs un saprotōss cilvēks. Mēs sakām Rutai paldies. Gaidīsim viņu nākamgad Latvijā un muzejā!

Pirmajā rindā no kreisās: dežurante Olga Šnore, Izglītības programmas vadītāja Dagnija Staško, Ruta Jostsone, izpilddirektore Anna Zoldnere. Otrajā rindā no kreisās: Izglītības programmas konsultante Ieva Zalāne, administrators Matīss Kotts, dzējniece Anda Līce.

Saņemot Draudzīgā aicinājuma augļus,
sakām paldies dāvinātājiem, gan tiem, kas uzdāvinājuši dažas grāmatas, gan tiem,
kuru velte līdzinās pat nelielai bibliotekai. Pateicamies
**Veronikai Elferts, Zigrīdai Francis, Jānim Labsvīram, Noldim Milleram, Ērikai
Penīķis, Verneram Rūtenbergam, Mārai Trēdei, Jānim Zalcmanim un citiem
dāvinātājiem.**

Grāmatas par laikmeta griežiem un cilvēkiem ir nenovērtējams devums. Būsim priecīgi
arī turpmāk saņemt grāmatas no visām pasaules malām.

Elfrīda Ozoliņš kundze ar advokāta Ilmāra Dombrovska laipnu starpniecību Okupācijas muzejam
ir novēlējusi 15 000 privatizācijas sertifikātu. Domājam par vislabāko veidu, kā tos izmantot.

Sirsnīgs paldies Elfrīdai Ozoliņš kundzei!

Olita Valaines kundze
mainījusi savu īpašuma – zemes – nomas izmaksas sadalījumu,
piešķirot Okupācijas muzeja fondam 25%.
Pateicamies Olitai Valaines kundzei!

Grāmatas „Ceļā“ autore, Austrālijā dzīvojošā **Zigrīda Francis kundze** dāvināja Okupācijas muzejam lielu
skaitu šo grāmatu, visus ienākumus novēlot OMF.

Pateicamies
Indianas Latviešu pensionāru biedrībai
par ziedojumu 1996. gadā! Atvainojamies, ka tas nebija iekļauts Apkārtraksta Nr. 3
ziedotāju sarakstā.

Kas ir IP un kur ir **bunkurs?**

IP ir muzeja Izglītības programma, kas uzsāka savu darbību 1997. gada janvārī Okupācijas muzeja pagraba tālākajā stūrī, kuru sava pazemes novietojuma un īpatnējās gaisotnes dēļ IP darbinieki un apmeklētāji drīzi vien iesauca par bunkuru. Tur arī strādājam ar skolēniem un skolotājiem, veidojam muzejam pieskaņotus mācību materiālus un metodiku, kā arī organizējam izglītojošu darbu sabiedrībā par okupācijas laika tēmām. IP darbinieki: vadītāja Dagnija Staško, vēsturniece Ieva Zalāne, konsultants Valters Nollendorfs.

Viens no svarīgākajiem IP darbības virzieniem ir vēstures un cīvilzinību skolotāju iepazīstināšana ar muzeju kā Latvijas nesenās vēstures mācību līdzekli. Tāpēc regulāri rīkojam pusotras dienas skolotāju seminārus ar šādu programmu:

- muzeja ekspozīcijas apskate ar muzeja darbinieku ieskatiem okupācijas laika vēsturē;
- iepazīšanās ar muzeja Izglītības programmas darbību un izstrādātajiem mācību materiāliem;
- vēsturnieku un laikmeta liecinieku lekcijas par okupācijas laika tēmām;
- vēstures mācīšanas metodika, praktiskas nodarbības, pētniecības darbs;
- pārrunas un diskusijas;
- vakarēšana.

Attēlā no labās puses: izpilddirektore Anna Zoldnere un Izglītības programmas vēsturniece Ieva Zalāne iepazīstina ar muzeja ekspozīciju Cēsu rajona vēstures skolotājus.

Skolotāji maksā nelielu dalības maksu un pārējos izdevumus (ēšanu, ceļanaudu, nakšķošanu kopmītnē, semināra materiālus) sedzam ar IP ziedotiem līdzekļiem. Kopš 1997. gada janvāra seminārus apmeklējuši 78 skolotāji no 71 skolas, to skaitā arī daudzi no skolām ar krievu mācībvalodu. Turklat, vairākas rajona skolu valdes ir atbalstījušas sava rajona vēstures skolotāju kopīgus braucienus uz muzeju, kur skolotāji iepazīstas ar muzeju un IP darbu.

Pats svarīgākais ir mūsu darbs ar skolēniem. Veidojot mācību materiālus un nodarbības IP sev jāatgādina, ka šodienas caurmēra 5. klases skolēns vairs nezin, kāda ir komūnisma ideoloģija, kāds izskatījās Stalīns, kas bija pionieri un komjaunieši. Tāpēc visvairāk no 1-2 stundu muzeja apmeklējuma iegūst tie skolēni, kurus skolotājs jau ir sācis iepazīstināt ar okupācijas laika vēsturi. 1996./1997. mācību gadā muzeju apmeklēja 1107 skolēni no 47 skolām. Ceļa izdevumu atbalstu, galvenokārt no ASV Daugavas vanadzēm un Kanādas DV nodajas Britu Kolumbijā, saņēmušas 15 skolēnu grupas, kopsummā Ls 1079.

Attēlā no kreisās puses: Izglītības programmas vadītāja Dagnija Staško iepazīstina folkloras festivāla dalībniekus Vadakstes pamatskolas skolēnus un skolotāju Intu Tuzu ar Okupācijas muzeju.

IETEIKTAIS ATBALSTS SKOLĒNU CEĻA IZDEVUMIEM:

Skolas attālums no Rīgas kilometros $x 2 \times \text{Ls } 0,20 / \text{km plus Ls } 15$ muzeja izdevumiem par katru skolēnu grupu (autobusā parasti atbrauc ap 30-35 skolēni, kurus 1,5 līdz 2 stundu muzeja nodarbībām dalām divās grupās, 15-18 skolēnus katrā). Piemēram, atbalsts 30 skolēniem (2 grupās) no skolas Liepājā $200 \text{ km} \times 2 \times \text{Ls } 0,20/\text{km} + 2 \times \text{Ls } 15 = \text{Ls } 110$ jeb 193 USD.

Attēlā pa labi: vienā no Izglītības programmas sarīkojumiem bijušais politieslodzītais Ilmārs Knaģis stāsta par ekspedīcijām pa ieslodzījuma un izsūtījuma vietām.

Citi IP pasākumi

- Otrās otrdienas muzejā – ik mēneša priekšlasījumi par okupācijas vēstures tēmām.
- Tematiskas īsāka laika skates – ar muzeja fondu un citiem materiāliem. Esam līguši Latviešu fonda atbalstu skatei "Izpostītā zeme: Zvārdes pagasta iznīcināšanā un atkopšanās", kuru pēc izstādišanas muzejā pārveidosim par ceļojošo skati Latvijas skolām.
- Latvijas 50 gadu okupācijas sekus dokumentācijas apzināšana ārpus Okupācijas muzeja.
- *IPziņas* – apkārtraksts skolotājiem, IP atbalstītājiem un citiem interesentiem, kas trīs numuros gadā iepazīstinās ar padarīto un iecerēto, kā arī sniegs ieskatu mūsu mācību materiālos, metodikā un turpmākajos semināros un citos pasākumos.

Skolotāju semināra dalībnieki ekskursijā pa muzeju.

SKOLOTĀJU SEMINĀRU IZMAKSA:
Par pusotrdienas semināru (aptuveni)
1 skolotāja izmaka = Ls 16
No tā skolotājs pats maksā = Ls 5

1 skolotāja izmaka IP= Ls 11 jeb USD 20
Vienna semināra izmaka = Ls 300 jeb USD 525
(20 dalībnieki + 4 vadītāji un lektori)

Par mērķziedojuumiem Izglītības programmai

Okupācijas muzeja Izglītības programma sirsnīgi pateicās visiem, kas ar mērķziedojuumiem atbalstījuši muzeja izglītības darbu. Ar jūsu palīdzību centīsimies sagādāt ikkatram Latvijas vēstures un cīvilzinību skolotājam, kas to vēlētos, iespēju piedalīties muzeja rīkotajos skolotāju semināros.

Ja kāds vēlētos ziedot skolēnu apmeklējumiem muzejā, lūdzam atbalstīt kādu no skolām, no kurās skolotājs ir apmeklējis muzeja semināru un ievadījis savus skolēnus Latvijas 50 gadu okupācijas vēsturē. Rakstiet, labprāt piesūtīsim jums skolotāju un skolu sarakstus.

Dagnija Staško
Okupācijas muzeja Izglītības programmas vadītāja

Cienījamais Okupācijas muzeja atbalstītāji!

Meklējam savam darbam ar skolotājiem un skolēniem šādas grāmatas un citus mācību materiālus:

- Džilums, A *Kurzemes sirds vēl dzīva*;
- Krasnais , V *Latviešu kolonijas* (E. Dunsdorfa 2. izdevums Austrālijā, 1. izdevums 1939. gada Latvijā);
- Streips, L. *Visjaunāko laiku Latvijas vēsture*;
- Dunsdorfs, E. *Latvijas vēsture* (vidusskolām);
- ALA Latvijas 50 gadu jubilejas videolente;
- *The Baltic Tragedy* – lietuviešu (?) sastādīta videolente;
- Lasmane V. Sast. *Pāri jūrai*;
- *My Latvia* A. Jekstes sastādīta videolente;
- citus videomateriālus par rietumu latviešu politiskiem un kulturāliem pasākumiem (1945 – 1991).

Ja Jūs vai Jūsu paziņu plauktos atrastos kāds no augšminētajiem materiāliem un Jūs būtu ar mieru tos noziedot (videomateriālus aizdot pārkopēšanai), mēs ar pateicību tos izmantotu muzeja mācību materiālu veidošanā.

Okupācijas muzeja darbinieku svētku un darba dienas

Grāmatas dienas sarīkojumā 12. augustā ieradās arī Austrālijas Daugavas Vanagu pārstāvis Juris Mellēna kungs. Viņš pasniedza Austrālijas Daugavas Vanagu valdes ziedojumu OMF darba atbalstam. Attēlā no kreisās: OMF valdes priekšsēde Gundega Michele un Austrālijas DV valdes pārstāvis Juris Mellēns.

Latviešu nacionālās padomes un Rietumeiropas latviešu apvienības priekšsēdis Andrejs V. Ozoliņš iepazinās ar Okupācijas muzeja fondu krātuvi. Attēlā no kreisās: OMF vēsturnieks Rihards Pētersons, fondu glabātāja Brigita Radziņa un Andrejs V. Ozoliņš.

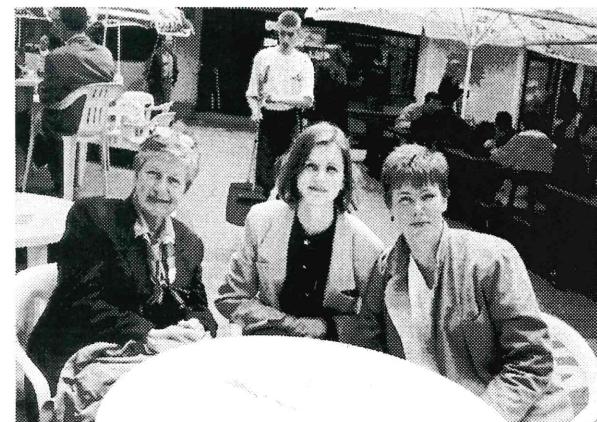
4. jūlijā Tamāras Stūris – Veinbergas kundzes dzīvoklī viesojās OMF valdes priekšsēde Gundega Michele un videoprojekta vadītājs Andrejs E. Feldmanis. T. Stūris – Veinbergas vectēvs bija Kārļa Ulmaņa dēla Andreja Veinberga audžutēvs. OMF fondus papildināja vēsturiski nozīmīgi dokumenti un joti interesanta videoleiciba. Attēlā no kreisās: Tamāra Stūris – Veinberga un Gundega Michele.

Izglītības programmas telpu, t. s. „bunkura” atklāšanas dienā pulcējās daudzi vēstures un izglītības darbinieki. Attēlā pirmajā rindā no kreisās: Gunta Malzubre (Sorosa fonds Latvija), Aija Priedīte (ANO DP), Mārīte Seile (SFL), Izglītības programmas vadītāja Dagnija Staško. Otrajā rindā: Izglītības programmas vēsturniece leva Zalāne un Ruta Jostsone, kas strādāja muzejā (par viņu lasījāt 9. lpp.).

Imants Grāvītis, bijušais politieslodzītais, dāvināja „sava muzeja” darbiniekiem medus kāri. Attēlā pirmajā rindā no kreisās: Rihards Pētersons, Andrejs E. Feldmanis. Otrajā rindā: Anda Līce, Dagnija Staško, Brigita Radziņa, Anna Zoldnere. Trešajā rindā: Valters Nollendorfs, Aivars Reinhards.

Sarunas par jaunatnes izglītību nerimst pat pusdienu laikā Doma laukumā. Attēlā no kreisās: Izglītības programmas vadītāja Dagnija Staško, IP vēsturniece leva Zalāne un Ligita Straube.

Paldies ziedotājiem Amerikā un Rīgā!

Ziedotāju ievērībai

Atvainojamies Okupācijas muzeja fonda atbalstītājiem, kuri Amerikā ziedoja naudu 1996. gada decembrī un kuri savus vārdus neatrada Apkārtraksta N.3 ziedotāju sarakstā.
Informāciju par šiem ziedojuumiem saņēmām Rīgas birojā, kad Apkārtraksts jau bija nodrukāts.
Publicējam **1996. gada decembra** ziedotāju sarakstu.

Ziedotāju saraksts

Par ziedojuumiem, kuri reģistrēti OMF Rīgas birojā un PBLA birojā Vašingtonā
no 1996. gada 1. decembra līdz 31. decembrim

No \$ 5 000 un vairāk

**Ilze Kñezinskis – Schwartz,
Zenta Kñezinskis,
Austrālijas latvieši.**

No \$ 1 000 līdz \$ 4 999

Aivars Slucis,

Latviešu Nacionālā Padome Lielbritānijā, Latviešu tautas atbalsta grupa Čikāgā.

No \$ 100 līdz \$ 999

Liega un Patrik **Arnett**, Pēteris **Bolšaitis**, Alfrēds **Brics**, Daiga **Galiņš**, Irma un Andris **Jaunzemis**, Imants un Ruta **Kalniņš**, Vija **Miezītis**, Ansis **Muižnieks**, Andrejs **Ozoliņš**, Viesturs un Vaira **Paegle**, Sigrida **Renigers**, Ilgvars un Aija **Spilners**, Dailons **Stauvers**, Herberts un Elza **Strēlnieks**, Biruta **Visockis**, Andrejs **Zvejnieks**,

Daugavas Vanagu apvienība Čikāgā, Otavas Daugavas Vanagu nodaļa, St. Petersburgas Daugavas Vanagu apvienība, Latviešu ev. lut. Kristus draudzes dāmu komiteja, Latviešu ev. lut. Kristus draudze, Katolju draudze Grand Rapids, Mineapoles St. Paula Latviešu ev. lut. draudze, Sv. Jāņa Latviešu ev. lut. baznīca, Ziemeļkalifornijas Latviešu draudze, St. Petersburgas Latviešu ev. lut. draudze, Otavas latv. ev. lut. Miera draudze, St. Petersburgas Latviešu biedrība, Klīvlandes latviešu biedrība.

No \$1 līdz \$ 99

Ēriks **Āboļiņš**, Andy A. **Apple**, Guntis un Gaida **Aulis**, Aivars **Baumanis**, Arvīds un Juris **Bļodnieks**, Arvīds un Vilma **Bolšteins**, Daina **Bolšeins**, Elga **Briedis**, Edmunds un Grietiņa **Brigmanis**, Vēra **Erkmanis**, Vita E. **Foldi**, Zenta J. **Cāzers**, Voldemārs **Dadzis**, Fritz un Irene **Danga**, Dagnia **Edgar**, Edvīns un Dzintra **Erkmanis**, Arvīds **Freimanis**, Alfrēds **Grāmatiņš**, Valentīns un Maria **Gailāns**, David un Silvija **Hunt**, Jānis un Ilga **Inveiss**, Imants un Milda **Kalve**, Daedrie **Kleppe**, Zenta **Lazdiņš**, Louis un Vera **LeBlance**, Theresa **Liu**, Donna C. **Luebke**, I. **Mamantovs**, Ivars un Rota **Miezītis**, Tony un Claudia **Morris**, Aina **Namatēvs**, Osvalds un Anna **Ozoliņš**, John un Marguerite **Papenfus**, Nora **Pinnis**, Aina **Poilovs**, Ilgonis un Marta **Priedulājs**, Maija **Radziņš**, Edīte **Reba**, Austra **Reiters**, Māra **Rīteris**, Jānis **Ritums**, Voldemārs **Rudmanis**, Michael un Susan **Sonnenberg**, Velta **Vizulis**, Paulis, Ildze un Kārlis **Rudzītis**, Visvaldis un Hilda **Rumpēteris**, Jānis un Sigrīda **Stāks**, Lonija **Stāks**, Ilga **Strazdiņš** ar ģimeni, Dr. **Theadoll Taylor**, Arthur un Winifred **Thrall**, Aina **Venta**, Teodors un Lidija **Uldriķis**, Edvīns **Upītis**, Viktors un Elza **Zālītis**, Aivars **Zosulis**,
Milvoku Daugavas Vanagu Tautas deju grupa „Metieniņš“.

Piemiņas ziedojumi 1996. gada decembrī

Imanta Paegles pieminai – Viesturs un Vaira Paegle, Arvīds un Juris Bļodnieks

Sarmas Priedulājas pieminai – Ilgonis un Marta Priedulājs, Sigrida Renigers

Voldemāra Liepiņa – Sibīrijā, pieminai – Liega un Patrik Arnett

Antonija Zosulis pieminai – Aivars Zosulis

Alīses Bērziņas pieminai – Andy A. Apple, Guntis un Gaida Aulis, Arvīds un Vilma

Bolšteins, Daina Bolšeins, Zenta J. Cāzers, Dagnja Edgar, Edvīns un Dzintra

Erkmanis, Vēra Erkmanis, Vita E. Foldi, Valentīns un Maria Gailāns,

David un Silvija Hunt, Jānis un Ilga Inveiss, Imants un Milda Kalve, Daedrie Kleppe,

Zenta Lazdiņš, Louis un Vera LeBlance, Theresa Liu, Donna C. Luebke,

Ivars un Rota Miezītis, Tony un Claudia Morris, Aina Namatēvs, Osvalds un Anna

Ozoliņš, John un Marguerite Papenfus, Maija Radziņš, Māra Rīteris, Voldemārs

Rudmanis un Velta Vizulis, Paulis, Ildze un Kārlis Rudzītis, Visvaldis un Hilda

Rumpēteris, Michael un Susan Sonnenberg, Jānis un Sigrīda Stāks, Lonija Stāks,

Ilga Strazdiņš ar ģimeni, Herberts un Elza Strēlnieks, Vilnis, Maija un Laila Strēlnieks,

William un Irmgard Taylor, Dr. Theadoll Taylor, Arthur un Winifred Thrall, Aina Venta,

Viktors un Elza Zālītis, Milvoku DV Tautas deju grupa „Metieniņš“.

Pateicamies ziedotājiem 1997. gada 1. pusgadā!

Ročesteras Daugavas Vanagu apvienības vanadze

Velta Belsons

Okupācijas muzeja fondam ziedoja ASV \$15 000, ar to pieminot savus piederīgos–

vīru Augustu Belsonu, mirušu 1989. gadā Amerikā,

dēlu Centi, kas 10 mēnešu vecumā 1945. gadā mira Čehoslovakijā

un vectēvu Voldemāru, mirušu traģiskā nāvē Vācijā 1956. gadā.

Pateicamies Veltai Belsons kundzei par lielisko ziedoju mu un lielo uzticēšanos mūsu darbam!

Ir izpildīta Jāņa Valdemāra Āboļiņa

(1902. Rīgā † 1989. Sidnejā)

personīgi izteiktā vēlēšanās savam testamenta izpildītājam, tuvam draugam Georgam Vēzim.

Ar advokāta Jura Liepiņa laipnu starpniecību,

kurš kārtoja naudas pārvešanu uz Latviju, Okupācijas muzejs ir saņēmis

Jāņa V. Āboļiņa mantojuma daļu – AU\$ 20 000 Austrālijas dolāru.

Georgs Vēža kungs kā uzticīgs draugs ir parūpējies par to,

lai Jāņa V. Āboļiņa personīgais arhīvs atgrieztos Latvijā,

lai ar nelaiķa dzīves gājumu varētu iepazīties ikviens interesents.

Pieminam Jāni Valdemāru Āboļiņu un pateicamies par dāsno novēlējumu!

1997. gada ziedotāju saraksts /Rīga/

Ziedojuuma reģistrēšanas datums no 1997. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam OMF birojā Rīgā*

Vislielākie ziedojuumi

Jāņa Valdemāra **Āboliņa** mantojums,
Veltas **Belsons** ziedojuums.

No Ls 500 līdz Ls 2 499

Ērika **Jumiķis**,
Austrālijas latvieši,
Čikāgas Strēlnieku kopa,
Daugavas Vanagu Bostonas apvienības valde,
Kanādas Daugavas Vanagu valde un Kanādas Daugavas Vanagu nodaļas,
Latviešu Kara invalīdu nodaļa Bostonā.

No Ls 250 līdz Ls 499

Rasma un Aleksandrs **Aistrauti**, Aina **Briede**, brāļi **Rītiņi**,

Detroitas Daugavas Vanagi, Ročesteras Daugavas Vanagi, Daugavas Vanagu Fonds, Daugavas Vanagu Pertas nodaļa, Daugavas Vanagu Vācijas valde, Pertas sv. Pāvila draudze, Latviešu virsnieku apvienība Kanādā, Kanādas Daugavas Vanadzes.

No Ls 50 līdz 249

A. un Ruta **Birzulis**, Dzidra **Briede**, Helena **Brūvelis**, Ieva **Eikens**, Arvīds **Kūlītis**, Arturs **Ķilkuts**, Kārlis **Ķilkuts**, Sandra **Ķilkuts**, Astrida **Lodens**, Aivars **Pone**, Ella **Rolava**, Rasma un Stanislavs **Vuguļi**, Kaija **Wendt**, Paulis un Lilita **Zeltiņi**, Alfrēds **Zilberts**,

Čikāgas Latviešu ev. lut. Ciānas draudzes dāmu komiteja, Daugavas Vanagu Minsteres nodaļa, Daugavas Vanagu Fonda Bedfordas nodaļa, Daugavas Vanagu Britu Kolumbijas nodaļa, Daugavas Vanagu jauniešu grupa Kanādā, Daugavas Vanadžu Toronto nodaļa, Daugavas Vanagu Notinghamas nodaļa, Dienvidkalifornijas Daugavas Vanadzes, Korbijas Daugavas Vanagi, Melburnas pensionāru kopa, Milvoku Daugavas Vanadzes, Latviešu biedrība Rietumaustrālijā, Sadberijas latv. ev. lut. draudze, Sidnejas Latviešu biedrības dāmu kopa, St. Catharines Daugavas Vanadžu kopa, Straumēnu jauktais koris, Sv. Pāvila draudzes dāmu komiteja Rietumaustrālijā, Toronto Latviešu biedrība, Zviedrijas Daugavas Vanagi.

No Ls 1 līdz Ls 49

Dzintra un Egons **Andersoni**, Ilga **Andersons**, I. un A. **Apelis**, Valdis **Auziņš**, Z. **Balode**, Kārlis **Bankevics**, A. un A. **Bičevskis**, V. **Bīviņš**, E. **Cīrulis**, **Eglīša** kundze, Irma **Graudiņa**, Ina **Grīnberga**, Haralds **Grīnbergs**, Helene **Kaisels – Gipters**, V. **Graudiņš**, O. un D. **Greste**, Jūlijs **Kleistbergs**, A. un O. **Krasts**, A. **Krādziņš**, V. **Kristovska**, Lilija **Kuplēns**, Irma **Lapiņa**, Hugo **Liepiņš**, Dr. Arturs J. **Liepkalns**, O. **Ludvigsons**, E. **Matisons**, B. **Meiers**, E. **Mežgailis**, Elma **Miniats**, Laimons **Osis**, Jānis un Liliana **Pelss**, Aldonis **Putce**, K. **Ridūzis**, Hermīne **Rītiņa**, Marta **Rozentale**, Nora **Satina**, Vija **Sieriņa**, Edite **Sobojevska**, N. **Sproģis**, Jānis **Stars**, Aina **Trumpis**, V. **Tilts**, Anna **Vējiņš**, J. **Vovers**, Olita un Gundega **Zariņš**.

Šeit beidzas ziedotāju saraksts, kas reģistrēti OMF Rīgas birojā, bet saraksts turpinās!

Rīgas birojā naudu ziedo cilvēki no daudzām valstīm, dažādās valūtās. Lai nezustu salīdzināšanas iespēja ar ziedojuumiem PBLA birojā Vašingtonā, visi ziedojuumi pēc pārmainīšanas latos sakārtoti grupās, kas aptuveni saskan, piemēram, no Ls 1 līdz Ls 49 atbilst grupai no \$1 līdz \$99, no Ls 50 līdz Ls 249 atbilst grupai no \$100 līdz \$499 u.t.t.

Sirsnīgs paldies
Pasaules Brīvo Latviešu Apvienībai
par gadskārtējo ziedojumu!
Mūsu atbalstītāju atkārtotie lielie ziedojuumi ļauj ar drošu paļāvību darbu turpināt.
Šogad PBLA no sava budžeta piešķīra Okupācijas muzejam \$20 000.

Pateicamies **Latviešu fonda dalībniekiem**
par Okupācijas muzeja fonda iesniegtā projekta augsto novērtējumu!
LF piešķīra muzeja fondu kolekcijas pilnveidošanai un datu bāzes iekārtošanai ASV \$10 000!

Ziedotāju saraksts /Amerikā/

Ziedojuuma reģistrēšanas datums no 1997. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam Amerikā, PBLA birojā Vašingtonā

Lielākie ziedojuumi no \$ 5000 līdz \$ 10 000

Silvija un Verners **Rūtenbergs**,

Pasaules Brīvo latviešu apvienība,
Grand Rapidu un apkārtnes latvieši,
Korporācija „Selonija“,
Latviešu fonds,
Latvijas Brīvības Fonds Ltd.,
Latvijas Korporāciju apvienība un Studenšu prezidiju konvents – **Tēvijas Fonds**.

No \$ 1000 līdz \$ 4999

Aina **Galejs - Dravnieks**, Arturs un Ena **Neparts**, Valija **Nille**, Juris un Rita **Petričeks**, Velta **Ramoliņa**, Alfreds un Milda **Rimša**, Jānis un Brigita **Robiņš, Rūtenu un Kundziņa** ģimene, Aivars **Slucis**,

Amerikas Latviešu Palīdzības fonds, Ģenerāļa K. Goppera Fonds, Daugavas Vanadzes ASV, Klīvlandes Daugavas Vanadzes un Vanagi, Klīvlandes Latviešu biedrība, Minneapoles korporācijas „Dzintra“ un „Tālavija“, Latviešu ev. lut. Baznīca Amerikā, Melburnas Latviešu organizāciju apvienība, Saginavas Latviešu klubs.

No \$ 500 līdz \$ 999

A. un S. **Grava**, Laimonis un Astrīda **Jansons**, Col. Vilmārs **Kukainis**, Vita un Zigurds **Reineks**, Astrīda un Zigurds **Rīders**, Alfreds **Rozentals**, Irma **Strautnieks**, Dr. Z. un P. **Zadvinskis**, Amerikas latviešu tautiskā savienība, Grand Rapidu Daugavas Vanadzes, Help Latvia, Latviešu kreditsabiedrība Grand Rapidos, Latviešu veco strēlnieku biedrība, Latvijas Atbalsta grupa San Francisko, Minneapolis/St. Paul Latviešu ev. lut. draudzes dāmu komiteja, Nujorkas Latviešu ev. lut. draudzes Ziemeļu novada dāmu komiteja, Saginavas ev. lut. baznīca.

Ziedotāju saraksta turpinājums nākošajā lappusē

No \$ 100 līdz \$ 499

L. Apfelbaums, Daine Auziņš, Ēriks Āboļiņš, Lidija un Vilnis Balodis, Baložu ģimene, Ivars Bērziņš, Dr. Ansis Blāķis, V. Bowles, Alfrēds un Herta Braufelds, Melita J. un Edvīns T. Būdenieks, Voldemārs un Marianna Dadzis, Arvīds un Vija Davidsons, Lilita DiLallo, Dr. Ilga K. Dinbergs, Talivaldis Dumpis, Veronika Elferts, Elmer Freibergs, V. M. Gailītis, MD, un A. Jēgers, John E. Galējs, Māris Graube, A. un S. Grava, Sigurd Grava, Andrejs un Inta Grots, Frida M. Grube, Rudīte Jansons, M. Jaunzems, Ģirts Kaugars, J. un Z. Kēlers, Ēriks V. un Ligita Krūmkalns, Olģerts P. un Vera Kubuliņš, Pauls Kupčs un kundze, Ērika Kirsis, Antons Lielbārdis, Jānis Lipiņš, Katherine G. un Andre Merage, J. George un Muriel M. Mikelsons, Agāte Nesaule, Biruta Pāliņa, Dzintra K. Paupe, Valdis un Dace Pavlovski, Dr. Jānis Peniķis, Ilze Pētersone, Jānis Ilgvars Plūme, Ida N. Rautenšilda, Aivars un Elga Ronis, Dr. John J. un Linda D. Rosentāls, Dainis un Irma Rudzītis, Aivars Savelis, Pēteris un Regīna Siliņš, Lūcija Skuja, Andrejs un Velta Spārniņš, Leonīds Tomsons, Valdis M. Tums, Herberts un Ruta Ūle, Juris un Ilze Upatnieks, Juris un Olita Valainis, Gunta M. Vilciņš, Jānis un Ausma Vilciņš, Richards Zariņš, Ģirts un Maija Zeidenbergs, Aina Zemdega, J. Zemjānis, MD, Gunārs un Māra Ziediņš,

Amerikas Latviešu apvienības kongresa dalībnieki, Baltic Mercy Lift Walk-a-thon, Bostonas ev. lut. Trimdas draudzes dāmu komiteja, Daugavas Vanagi ASV, Daugavas Vanagu apvienība Ročesterā, Dienvidfloridas Latviešu biedrība, Filadelfijas Latviešu baptistu draudze un Latviešu ev. lut. Sv. Jāņa draudze, Grand Rapidu Luterānu draudze, Grand Rapidu un apkārtnes Latviešu pensionāru biedrība, Grand Rapidu Katoļu draudze, Grand Rapidu Katoļu draudzes dāmu komiteja, Grand Rapidu Latviešu biedrība, Ilinojas Latviešu pensionāru biedrība, Indianapoles Latviešu organizāciju padome, Kalamazū Apvienotās draudzes dāmu komiteja, Kanadas Daugavas Vanadzes, Latviešu pensionāru biedrība Viskonsīnā, Linkolnas Latviešu ev. lut. draudzes dāmu komiteja, Milvoku latviešu ev. lut. Sv. Trīsvienības draudze, Nujorkas Latviešu ev. lut. draudzes Longailendas dāmu komiteja, Oregonas Latviešu biedrība, Sirakūzas Latviešu Tautas Atbalsta kopa, Wisconsin Latvian Council.

Līdz \$ 99

Valija Ābele, K. Āboļiņš, Aivars un Lidija Aistars, Ernests un Olga Akerbergs, Zigurds Akots, Arnis Akselis, Ilga Amatnieks, K. Ančupāns, Gaida Anšmits, M. Āriņš, V. Asnis, J. Auziņš, Kārlis un Meta Avens, Gunārs Balgalvis, Irene Balks Weible, A. un L. Balodis, Valeria B. Baltiņa, Kārlis un Vija Bambe, Helene Bangers, Linda Beiniķis, Ināra Beitlers, A. un E. Bergs, Dr. Biminita Bērziņa, Biruta un Laimons Bērziņš, E. Bieza, Agris un Ausma Bikš, Augsts un Vera Birnbauma, G. Blūms, Juris Bļodnieks, M. Bokis, Visvaldis un Jolanta Bokumi, V. Bole, Arvīds Bolšteins, J. Brachmanis, M. Brempelis, Jānis Briedis, Andrejs un Aina Brože, Lilija Bune - Gabliks, Gunārs Bušs, A. Cacs, Anna Casey, Jana S. Cazers - Khan, Aivars Celmiņš, Cherry, Juris un Daira Cilnis, D. Dauksts, H. Davis, E. Deimants, S. un B. Duļevskis, Margarete Dumpe, T. un Z. Dumpis, A. un Z. Dzirkalis, J. Paul Edelbergs, Osvalds Egliņš, Livija L. Eidemanis, Zinta un Olģerts Enzelīnš, Kārlis un Nelly Freimanis, Valija Garais, Jānis un Darte Gercāns, R. un K. Granti, Jānis Grava, Ilze Greear, Juris un Ina Grīnbergs, A. G. Grīslis, K. Grūbe, Alfrēds Gruntāls, Marta Gulbis, Uldis E. Inveiss, Jānis Janavs, A. Jansons, H. Jaunais, Egons Jēkabsons, Zinaīda Junkers, J. un R. Jurisons, H. Kallase, Alma Kalnājs, K. Kalniņš, Lida Kalniņš, E. Kalnraups, Milda Kandis, E. Karlsons, Roberts Kesters, Herberts un Vēra Kieri, Uldis Kiesners, John Klavins, Angelika Kļaviņš, D. Kornets, Edgars un Erna Krastkalns, Ilga Krūmiņa, Irene Kukainis, Jānis un Aija Kukainis, A. un Z. Kūlīts, Baiba Kuriņa Gillard, I. un F. Kurmiņš, I. A. Kušķis, Elizabeth Lapainis, Aldis Lapiņš, Jānis un Elza Lapiņš, V. Lapiņš, Līga un Dzintars Lauris, Skaidrīte Lāviņš, M. un L. Lazdiņš, A. Lejiņš, G. un S. Līdumi, Ārijs R. Liepiņš, Rolands un Robella Lietapurs, Aleksandra Mamantov, Visvaldis Mangulis, V. Mateus, Marija Mause, Dr. Vidvuds un Aija Medenis, L. Melgalvis, Zigurd E. Mielens, Arnis un Andris Mikelsons, Ausma Mikelsons, J. Miltiņš, Jānis Niedra,

Ziedotāju saraksta turpinājums nākošajā lappusē

Artūrs un Margarita **Nīkurs**, Edgars **Nonācs**, J. un S. **Orle**, Laimons **Osis**, Tālis **Ozoliņš**, Gunārs un Benita **Ozols**, T. un E. **Paegle**, Valentine **Paeglitis**, Voldemārs un Aīna **Pamovski**, M. **Pastars**, Izida **Pētersons**, Lidija **Pētersons**, R. **Pētersons**, Leonia **Petraska**, I. un Z. **Petrovskis**, J. un V. **Plate**, Rasma **Plāte**, V. **Polis**, Jānis **Pone**, J. un M. **Ponemeckis**, Raimunds un Vilma **Prūsis**, Ilze Anna **Pukīte**, Vita **Ramanis**, Velta un Ervīns **Ramoliņš**, Gaida **Rasa**, V. **Rauceps**, Dzidra **Razevska - Upāns**, A. **Reidzāns**, Māra C. **Reynolds**, Janis **Riekstins**, J. un K. **Riekstiņš**, K. **Robežnieks**, Ilona **Roze**, K. un L. **Rozenbergs**, Dr. A. un L. **Ruperts**, Ellija **Russell**, R. un M. **Russell**, Harijs **Saukants**, Uldis un Rita **Sēja**, A. **Sergejs**, Jānis **Sinka**, T. **Sinkevičs**, Helena **Skuja**, L. **Skuja**, I. un I. **Smiltiņi**, O. **Sproģis**, Ivars un Dace **Steinblūms**, Gunars **Stopnieks**, R. un L. **Straume**, Valda un Gunārs **Straumēns**, Laura **Strautzels**, Aivars un Maija **Stumbbris**, A. **Svečis**, Rita **Šrama**, V. un L. **Šteinbergs**, Edvīns un Silvija **Štellmanis**, Toms **Šulcs**, Uldis **Treibergs**, Ilze un Lilija **Treimane**, Olita un Vilis **Treimanis**, Lidija **Ūdris**, Edwin **Upitis**, Ilga **Upmanis**, Rasma S. **Upmanis**, Maija A. **Vanags**, Vitalis un Anna **Varpsaleitis**, A. **Vedējs**, Ivar **Vilciņš**, A. **Vilks**, Z. **Vilks**, B. un M. **Visockis**, V. un V. **Visockis**, Aleksandrs un Elizabete **Vitlands**, E. **Wood**, Paula M. **Yetter**, J. **Zadvinskis**, Gvido **Zakovičs**, Pēteris **Zālītis**, Rasma **Zamlovsksis**, Jānis **Zāmurs**, I. **Zariņa**, Imants **Zeidlickis**, V. un V. **Zemesarājs**, M. **Zeps**, E. **Ziediņš**, Karmena un Jānis **Ziediņš**, L. **Zobs**, B. **Zommers**, O. E. **Zūlis**, Alfreds un Rasma **Zvirbulis**,

3x3 Vēstures ievirzes dalībnieki, Demoinas tautieši, Grand Rapidu Luterāņu draudzes dāmu komiteja, „Lettonias“ kopa Viskonsīnā.

Arvids Bolšteins, Melita J. un Edvīns T. Būdenieks, Talivaldis Dumpis, Livija L. Eidemanis, Jānis Grava, Frida M. Grube, Uldis E. Inveiss, Dr. Vidvuds un Aija Medenis, Ida Rautenšilda, Ilona Roze un Uldis Treibergs

**ziedoja Okupācijas muzeja atbalstīšanai
Jura un Ritas Zuševicu zelta kāzu velti**

Katherine G. un Andre Merage, Helena Skuja,
J. Zemjānis

**Jāņa Janava dzimšanas dienas velti
ziedoja Okupācijas muzeja atbalstīšanai**

Juris un Olita Valainis godināja
Annu Tukleris 90 gadu jubilejā
ar ziedoju muzejam

**Paldies arī tiem,
kas atstāja savu artavu muzeja ziedoju kastē!**

Piemiņas ziedojuumi

Alises Bērzinās pieminai – Jana S. Cazers Khan, Irene Kukainis.

Laimdotas Bērzinās piemirai – Girts Kaugars.

Friča Ernesta Bērziņa pieminai – Alfrēds un Herta Braunfelds.

Kapt. Ludviga Bunes pieminai – Līlija Bune – Gabliks.

Rudolfa Grāviša pieminai – Aleksandra Mamantov.

Ritas Freimanis pieminai – Juris un Olita Valaiņi.

Žana Elferts pieminai – Veronika Elferts.

Edmunda V. Klavina pieminai – Paula M. Yetter, Juris un Ina Grīnbergs, Arijs R. Liepiņš, Valentīne Paeglītis, H. Kallase, Augsts un Vera Birnbaums, Valija Garais, Helene Bangers, Biruta un Laimonis Bērziņš, L. Zobs.

Jēkaba Klavīna pieminai – John Klavins.

Romāna A. un Zinaīdas Krebs pieminai – Latvijas Brīvības fonds, Ltd., Latvijas Korporāciju Apvienība un Studenšu Prezidiju Konvents – Tēvijas Fonds.

Vilhelma Kukainā pieminai – Col. Vilmašs Kukainis.

Māc. Pētera Nesaules pieminai – Agāte Nesaule.

Elzas Plūmes pieminai – Bostonas ev. lut. Trimdas draudzes Dāmu komiteja.

Generāla Kārla Praula pieminai – Biruta Pāliņa.

Sarmas Priedulājas pieminai – Klīvlandes Daugavas Vanadzes, Daugavas Vanagi ASV, Kanādas Daugavas Vanadzes, Alfreds Rozentāls.

Ervīna Ramoliņa pieminai – Velta Ramoliņa, S. un B. Duļevskis.

Veltas Rūtens pieminai – Rūtenu un Kundziņa ģimene.

Kārlis Šulcs pieminai – Toms Šulcs.

Jāņa Rolanda Treimana pieminai – Ziguards Akots, Gaida Anšmits, Gunārs Balgalvis, Lidija un Vilnis Balodis, Jānis Briedis, Gunārs Bušs, Margarete Dumpe, Zinta un Olģerts Enzeliņš, Rudīte Jansons, Egons Jēkabsons, Milda Kandis, Lidija Kalniņš, Ilga Krūmiņa, Uldis Kiesners, Līga un Dzintars Lauris, Arnis un Andris Miķelsons, Ausma Miķelsons, Tālis Ozoliņš, R. Pētersons, Velta un Ervīns Ramoliņš, Gaida Rasa, Valda un Gunārs Straumēns, Ilze un Lilija Treimane, Olita un Vilis Treimanis, Rasma Zamlovskis, Jānis Zāmurs, Karmena un Jānis Ziediņš, O. E. Zūlis.

Hugo Zēberga pieminai – Ēriks un Ligita Krūmkalns.

Kārla Ziedina pieminai – Kārlis un Nelly Freimanis.

Ziedotāju saraksta turpinājumu par ziedojuumiem no 1997. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim (reģistrēšanas diena) OMF birojā Rīgā vai PBLA birojā Vašingtonā publicēsim nākošajā apkātrakstā 1998. gada martā. Sarakstus sastādīja Daina Ozoliņa un Anna Zoldnere.

Okupācijas muzeja fondam, c/o PBLA-OMF, 400 Hurley Ave., Rockville, MD 20850-3121, USA
vai Strēlnieku laukumā 1, Rīga, LV-1050, Latvija

[] Pievienoju ziedojumu _____
(čeku rakstāmi PBLA - Occupation Museum Fund vai
Rīgā, Unibankas Rīdzenes filiāle, kods 310101598, OMF latu konta Nr. 02 400 700 517)

[] Piesaku gadskārtēju ziedojumu _____
Pievienoju pirmo maksājumu, lūdzu sūtiet man gadskārtēju atgādinājumu.

[] Vēlos uzzināt par iespējām novēlēt Okupācijas muzejam īpašumu Latvijā.
[] Vēlos uzzināt par iespēju atstāt Okupācijas muzejam testamentāru novēlējumu.

[] Savu ziedojumu novēlu _____ (vārds, uzvārds) piemiņai.
[] Vēlos uzzināt par iespējām palīdzēt muzeja darbā.

Vārds, uzvārds: _____

Adrese: _____

Telefons/fakss: _____

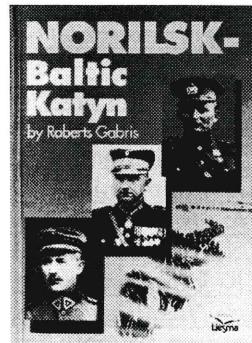
Paraksts: _____ Datums: _____

Lūgums palīdzēt

Lai pilnveidotu un papildinātu muzeja ekspozīciju ļoti nepieciešami priekšmeti, kas pagemti līdzī no Latvijas 1944. gadā, dodoties trimdā uz rietumiem: Bībele vai lūgšanu grāmata, maisiņš (kulīte) pārtikas produktiem, lietas, kas liecina par to, ka bēga veselas dzimtas – veci un jauni, piemēram, zīdaiņa drēbītes, spiekis u. c. Lūgums atsūtīt uzrakstītu priekšmeta vēsturi.

Lai pasaule uzzina

Latvijā izdotā Roberta Gabra grāmata "Latvju virsnieks Nr. 35473" tagad ir pārtulkota angļiski ar virsrakstu "Norilsk - Baltic Katyn" un izdota Latvijā. Tas ir Kanādā dzīvojošās Lašu ģimenes lielais mīlestības darbs un ievērības cienīgs devums Latvijas tēla veidošanā. Šai grāmatai vajadzētu atrasties visās Rīgā esošās vēstniecībās, tā būtu izplatāma starptautiskos saietos, lai pasaule uzzina par Latvijas likteni zem padomju okupācijas varām un arī par tautas sīkstumu un pretošanos paverdzinātājiem.

Apkārtraksts Nr. 4, 1997. gada oktobris. Rīga.

Apkārtraksts iznāk divas reizes gadā.

Apkārtraksta vinjetē izmantota Luisa Reimaņa Gulagā mirušo kapsētas fotogrāfija.

Tekstus rakstīja un iesūtītos materiālus sakārtoja Anda Līce.
Ievērotas iesniegto manuskriptu Latvijas un ārzemju latviešu rakstības atšķirības.

Annas Zoldneres makets.

Fotografēja Andrejs E. Feldmanis, Aivars Reinholds un Dagnija Staško.

Latvijas 50 gadu okupācijas muzeja fonds (OMF)

Strēlnieku laukums Nr. 1

Rīga, LV - 1050

Tel. 7 212 715

E - pasts: omf@lanet.lv

Kupona aizpildītāju ievērībai

Ziedotāju vārdus ierakstām sarakstā tā, kā to norādījuši paši ziedotāji.